

Ulkoasiainvaliokunnan mietintö n:o 6 hallituksen esityksestä 72. Kansainvälisessä työkonferenssissa hyväksytyjen sopimusten ja suositusten johdosta

Eduskunta on päätöspöytäkirjan ottein 9 päivältä helmikuuta 1988 lähettänyt hallituksen edellä mainitun esityksen n:o 210/1987 vp. ulkoasiainvaliokuntaan.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti sosiaali- valiokunta on antanut asiasta liitteenä olevan lausunnon.

Asian johdosta on ollut kuultavana vanhempi hallitussihteeri Kari Veijalainen sosiaali- ja terveysministeriöstä.

Käsiteltyään asian ulkoasiainvaliokunta esittää kunnioittaen seuraavaa.

Kansainvälisen työjärjestön (ILO) 72. Kansainvälinen työkonferenssi pidettiin Genevessä 4.—25.6.1986. Konferenssissa hyväksyttiin yleissopimus n:o 162, joka koskee turvallisuutta asbestin käytössä, ja siihen liittyvä suositus n:o 172.

Yleissopimuksen tarkoituksena on vaikuttaa jäsenmaiden kansalliseen lainsäädäntöön ja muihin määräyksiin asbestin käyttöä rajoittavasti. Yleissopimuksen mukaan kansallisten viranomaisten on määrättävä työntekijöiden asbestille altistumisen raja-arvot ja ryhdyttävä muihin toimenpiteisiin työperäisen asbestille altistumisen ja sen aiheuttamien terveysvaarojen ehkäisemiseksi. Sopimuksessa on myös määräyksiä työympäristön ja työntekijöiden terveydentilan seurannasta sekä asbestiin liittyviä vaaroja koskevasta tiedotuksesta ja koulutuksesta. Sopimukseen liittyvä suositus koskee samoja kysymyksiä.

Yleissopimus täydentää Suomen aikaisemmin ratifioimia ILO:n sopimuksia erityistä vaaraa aiheuttavan asbestityön osalta.

Sopimus ei ole ristiriidassa voimassa olevien lakien ja asetusten kanssa. Tarkempia määräyksiä asbestin käytöstä on annettu työturval-

lisuuslain (299/58) nojalla vuonna 1987 valtioneuvoston päätöksellä asbestityöstä (886/87). Kansainvälisen työjärjestön perussäännön 19 artiklan mukaan jäsenvaltion tulee määrääjässä saattaa yleiskokouksessa hyväksytyt sopimukset ja suositukset toimivaltaisen valtioelimen päätettäväksi lainsäädäntö- tai muita toimenpiteitä varten. Suomessa noudatetun vaikiintuneen käytännön mukaan asiakirjat on tästä syystä saatettu eduskunnan käsiteltäviksi. Sopimus voidaan sanoa irti kymmenen vuoden kuluttua sen voimaantulosta.

Hallituksen esityksen, sosiaalivaliokunnan lausunnon ja saamansa selvityksen perusteella ulkoasiainvaliokunta pitää hallituksen esitykseen sisältyviä ehdotuksia tarpeellisina ja tarkoituksenmukaisina sekä puoltaa niiden hyväksymistä.

Edellä esitettyyn viitaten ulkoasiainvaliokunta kunnioittaen ehdottaa,

että Eduskunta hyväksyisi Genevessä pidetyssä Kansainvälisessä työkonferenssissa 24 päivänä kesäkuuta 1986 hyväksytyyn Kansainvälisen työjärjestön yleissopimuksen n:o 162, joka koskee turvallisuutta asbestin käytössä.

Lisäksi valiokunta ehdottaa,

että Genevessä pidetyssä Kansainvälisessä työkonferenssissa 24 päivänä kesäkuuta 1986 hyväksytty Kansainvälisen työjärjestön suositus n:o 172, joka koskee turvallisuutta asbestin käytössä, otetaan huomioon tulevassa lainsäädäntötyössä sikäli kuin se on tarkoituksenmukaista ja mahdollista.

Helsingissä 11 päivänä maaliskuuta 1988

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Aaltonen, varapuheenjohtaja Melin ja jäsenet Alm-

gren, U. Leppänen, Perho, Pystynen, Särkijärvi, Wahlström ja Virolainen sekä varajäsenet Donner, Järvenpää, Kääriäinen ja Laine.

EDUSKUNNAN
SOSIAALIVALIOKUNTA

Helsingissä

4 päivänä maaliskuuta 1988

Lausunto n:o 2

Ulkoasiainvaliokunnalle

Ulkoasiainvaliokunta on eduskunnan päätöksen mukaisesti 12 päivänä helmikuuta 1988 pyytänyt sosiaalivaliokunnan lausuntoa hallituksen esityksestä n:o 210/1987 vp. 72. Kansainvälisessä työkonferenssissa hyväksytyjen sopimusten ja suositusten johdosta.

Asian johdosta ovat valiokunnassa olleet kuultavina vanhempi hallitussihteeri Kari Veijalainen sosiaali- ja terveysministeriöstä, piiripäällikkö Jaakko Itäkannas Uudenmaan työsuojelupiiristä edustaen myös työsuojeluhallitusta, laboratoriopäällikkö Antti Tossavainen Työterveyslaitoksesta, asiantuntijalääkäri Kari Koskinen Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestöstä, oikeustieteen kandidaatti Johan Åström Suomen Työnantajain Keskusliitosta, työvoimapolitiittinen asiamies Martti Huttunen Liiketyönantajain Keskusliitosta, kansainvälisen asiain pääsihteeri Esko T. Aro Suomen Teknisten Toimihenkilöjärjestöjen Keskusliitosta, työsuojelupäällikkö Jarmo Miettinen Imatran kaupungista, tuotantopäällikkö Stig Packalén Partek Oy:stä sekä työsuojelupäällikkö Oiva Siltanen ja työsuojelun yhteisasiamies Unto Piitulainen YIT-yhtymä Oy:stä.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Genevessä pidetyssä kansainvälisessä työkonferenssissa hyväksytyn Kansainvälisen työjärjestön yleissopimuksen n:o 162, joka koskee turvallisuutta asbestin käytössä, ja että Kansainvälisen työjärjestön suositus n:o 172, joka koskee turvallisuutta asbestin käytössä, otettaisiin huomioon tulevassa lainsäädäntötyössä sikäli kuin se on tarkoituksenmukaista ja mahdollista.

Yleissopimuksen tarkoituksena on vaikuttaa jäsenmaiden kansalliseen lainsäädäntöön ja asbestin käyttöä koskeviin muihin määräyksiin siten, että asbestin käyttöä rajoitettaisiin. Täs-

sä tarkoituksessa on määrättävä työntekijöiden asbestille altistumisen raja-arvot ja ryhdyttävä muihin toimenpiteisiin työperäisen asbestille altistumisen ja sen aiheuttamien terveysvaarojen ehkäisemiseksi. Sopimuksen mukaan on myös seurattava työympäristöä ja työntekijöiden terveydentilaa koskevia määräyksiä. Lisäksi on tiedotettava ja annettava koulutusta asbestin käyttöön liittyvistä vaaroista. Sopimusta täydentävä suositus koskee samoja asioita.

Sosiaalivaliokunta on rajoittanut lausuntonsa koskemaan toimialaansa.

Sosiaalivaliokunta toteaa, että Suomen kansallisen lainsäädännön ja asbestin käyttöä koskevien muiden säännösten ja määräysten kannalta ei ole estettä sopimuksen hyväksymiselle ja suosituksen huomioon ottamiselle.

Valiokunta toteaa, että aiemmin rakennuksissa ja eräissä muissa kohteissa käytetty asbesti muodostaa edelleen terveydentilaa koskevan vaaran, joten asbestiin liittyvää tiedotusta ja koulutusta on jatkettava. Koulutus on suunnattava ennen kaikkea purku- ja korjaustyötä tekeviin sekä muihin asbestin kanssa tekemisiin joutuviin työntekijöihin. Tiedotus on suunnattava paitsi välittömässä asbestille altistumisvaarassa oleville myös kiinteistönomistajille ja muille mahdollisesti satunnaisesti asbestin kanssa kosketuksiin joutuville. Tupakoinnin ja asbestialtistuksen yhteisvaikutuksen vaaroista ja muista asbestiin liittyvistä terveysriskeistä on myös tiedotettava. Tiedotusvastuun tulee olla laaja siten, että sitä tekevät viranomaiset sekä työmarkkina- ja yrittäjäjärjestöt.

Työsuojelutarkastuksen voimavarat valvonnan toteuttamiseen on turvattava. Tarvittaessa tulee suorittaa mittauksia. Suojelu on ulotettava myös muihin työpaikalla oleskeleviin kuin työntekijöihin.

Valiokunnan mielestä on selvitettävä mahdollisuudet merkitä rakenteisiin tai asiakirjoihin, missä kohteissa on käytetty asbestia, jotta korjaus- ja purkutöiden yhteydessä voidaan asianmukaisesti varustautua työn suorittamiseen. Niin ikään tulee selvittää, miten rakennusvalvontaviranomaiset voivat osallistua asbestin käytöstä aiheutuvien haittojen valvontaan.

Sosiaalivaliokunta pitää sopimuksen hyväksymistä ja suosituksen huomioon ottamista tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Näin ollen valiokunta lausuntonaan kunnioittavasti esittää,

että hallituksen esitykseen sisältyvät ehdotukset hyväksyttäisiin.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Skinnari, varapuheenjohtaja Louvo ja jäsenet Alaharja, Kankaanniemi, Koistinen, Kärhä, P.

Leppänen, Mäkelä, Nordman, Rinne, Stenius-Kaukonen, Taina, Törnqvist ja Väistö sekä varajäsen Andersson.
